

ĐỀ THI CHÍNH THỨC VÀO 10**MÔN: NGỮ VĂN – HÒA BÌNH NĂM 2020****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****Câu 1. (3,0 điểm)**

Đọc đoạn văn sau và thực hiện các yêu cầu bên dưới:

Mỗi người đều có một ước mơ riêng cho mình. Có những ước mơ nhỏ nhoi như của cô bé bán diêm trong truyện cổ An-đéc-xen: một mái nhà trong đêm đông giá buốt. Cũng có những ước mơ lớn lao làm thay đổi cả thế giới như của tỷ phú Bill Gates. Mơ nước khiến chúng ta trở nên năng động và sáng tạo. Nhưng chúng ta chỉ mơ thôi thì chưa đủ. Ước mơ chỉ trở thành hiện thực khi đi kèm với hành động và nỗ lực thực hiện ước mơ... Tất cả chúng ta đều phải hành động nhằm biến ước mơ của mình thành hiện thực.

(Quà tặng cuộc sống, NXB Tổng hợp TP Hồ Chí Minh, 2016)

a. (0,5 điểm) Tìm 01 từ láy có trong đoạn văn.

b. (0,5 điểm) Gọi tên phép liên kết thể hiện qua từ in đậm trong câu: Nhưng chúng ta chỉ mơ thôi thì chưa đủ.

c. (1,0 điểm) Theo em, tại sao mơ ước khiến chúng ta trở nên năng động và sáng tạo?

d. (1,0 điểm) Em rút ra được bài học gì từ đoạn văn trên?

Câu 2. (2,0 điểm)

Em hãy viết một đoạn văn (khoảng 15 - 20 dòng) trả lời câu hỏi: Tuổi trẻ phải làm gì để biến ước mơ của mình thành hiện thực?

Câu 3. (5,0 điểm)

Cảm nhận của em về tình đồng chí được thể hiện trong đoạn thơ sau:

Ruộng nương anh gửi bạn thân cày
Gian nhà không, mặc kệ gió lung lay
Giếng nước gốc đa nhớ người ra lính.
Anh với tôi biết từng cơn ớn lạnh
Sốt run người vầng trán ướt mồ hôi.
Áo anh rách vai
Quần tôi có vài mảnh vá
Miệng cười buốt giá

Chân không giày

Thương nhau tay nắm lấy bàn tay.

Đêm nay rừng hoang sương muối

Đứng cạnh bên nhau chờ giặc tới

Đầu súng trăng treo.

(Thích Đồng chí, Chính Hữu, Ngữ văn 9, tập một, NXB Giáo dục, 2017)

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

Câu 1

a. Tìm 01 từ láy có trong đoạn văn.

Phương pháp: căn cứ bài Từ láy

Cách giải:

Từ láy: nhỏ nhoi

b. Gọi tên phép liên kết thể hiện qua từ in đậm trong câu: Nhưng chúng ta chỉ mơ thôi thì chưa đủ.

Phương pháp: căn cứ bài Liên kết câu, đoạn văn

Cách giải:

Phép liên kết: phép nối

c. Theo em, tại sao mơ ước khiến chúng ta trở nên năng động và sáng tạo?

Phương pháp: phân tích

Cách giải:

Ước mơ giúp chúng ta trở nên năng động và sáng tạo vì khi chúng ta có ước mơ thì ta sẽ có động lực không ngừng nỗ lực, phấn đấu để vượt qua khó khăn, sáng tạo để vượt qua thử thách và từ đó biến ước mơ thành hiện thực.

d. Em rút ra được bài học gì từ đoạn văn trên?

Phương pháp: phân tích

Cách giải:

Gợi ý: Muốn ước mơ của mình thành hiện thực thì bản thân mình phải hành động, không ngừng nỗ lực, cố gắng.

Câu 2

Em hãy viết một đoạn văn (khoảng 15 - 20 dòng) trả lời câu hỏi: Tuổi trẻ phải làm gì để biến ước mơ của mình thành hiện thực?

Phương pháp: phân tích, tổng hợp

Cách giải:

1. Giới thiệu vấn đề: tuổi trẻ phải làm gì để biến ước mơ của mình thành hiện thực.

2. Giải thích.

- Ước mơ là những khao khát, mong muốn mà chúng ta muốn đạt được trong cuộc sống.

=> Để biến ước mơ thành hiện thực chúng ta cần làm gì?

3. Bàn luận

- Ước mơ là điều mà hầu hết chúng ta đều có trong đời. Có ước mơ to lớn, vĩ đại, có ước mơ nhỏ bé, bình dị, nhưng mọi ước mơ đều đáng trân trọng, đều đáng quý.

- Có ước mơ nhưng làm thế nào để thực hiện được ước mơ đó lại là điều không hề dễ dàng. Vậy tuổi trẻ chúng ta cần làm gì để đạt được ước mơ của mình:

+ Có kế hoạch và mục tiêu cụ thể.

+ Hành động, hành động và hành động, chỉ có khi tiến hành làm thì ước mơ mới có cơ hội trở thành hiện thực. Nếu chúng ta chỉ biết ước mà không hành động thì nó mãi mãi chỉ nằm trong tâm trí.

+ Trau dồi tri thức bản thân, không ngừng tìm tòi, sáng tạo.

+ Trong quá trình thực hiện ước mơ không tránh khỏi vấp ngã, khi ấy ta cũng đừng nản lòng mà hãy vực lại tinh thần, tiếp tục cố gắng.

+...

- Phê phán những kẻ chỉ ước mơ mà không hành động hoặc cả đời sống không có lấy một ước mơ.

4. Liên hệ bản thân và tổng kết vấn đề.

Câu 3

Cảm nhận của em về tình đồng chí được thể hiện trong đoạn thơ sau:

Ruộng nương anh gửi bạn thân cày

Gian nhà không, mặc kệ gió lung lay

Giếng nước gốc đa nhớ người ra lính.

Anh với tôi biết từng cơn ớn lạnh
 Sốt run người vàng trán ướt mồ hôi.
 Áo anh rách vai
 Quần tôi có vài mảnh vá
 Miệng cười buốt giá
 Chân không giày
 Thương nhau tay nắm lấy bàn tay.

Đêm nay rừng hoang sương muối
 Đứng cạnh bên nhau chờ giặc tới
 Đầu súng trăng treo.

(Thích Đồng chí, Chính Hữu, Ngữ văn 9, tập một, NXB Giáo dục, 2017)

Phương pháp: phân tích, tổng hợp

Cách giải:

1. Giới thiệu chung

2. Phân tích, cảm nhận

a. Biểu hiện và sức mạnh của tình đồng chí

– Biểu hiện đầu tiên của tình đồng chí là thấu hiểu những tâm tư thầm kín của nhau:

+ Người lính lên đường ra trận quyết tâm để lại sau lưng những gì quý giá, thân thuộc nhất:

“Ruộng nương anh gửi bạn thân cày

Gian nhà không mặc kệ gió lung lay”

Hai chữ “mặc kệ” thể hiện sự quyết tâm dứt khoát ra đi nhưng đó không phải là phó mặc bởi hình ảnh quê hương, ruộng nương thiếu người chăm sóc, ngôi nhà xiêu vẹo trước gió vẫn hiển hiện đã diễn tả tình cảm thiết tha của họ với gia đình.

+ Hình ảnh nhân hóa, hoán dụ trong câu thơ “Giếng nước gốc đa nhớ người ra lính” không chỉ gợi về quê hương, về hậu phương của người lính, ý thơ nói về quê hương nhớ người lính mà ta như thấy được nỗi nhớ của người lính dành cho quê hương, đó là nỗi nhớ hai chiều => Như vậy, đồng chí tức là sự cảm thông sâu xa cho những nỗi niềm tâm tư thầm kín của nhau.

– Biểu hiện thứ hai của tình đồng chí là: cùng nhau chia sẻ mọi gian lao, thiếu thốn trong cuộc đời người lính:

+ Đó là những cơn sốt rét rừng hành hạ không thuốc thang. Đó là đói rét, chân không giày, đầu không mũ, áo một manh. Đó là sương muối tê buốt như cát da cát thịt. Đây là hoàn cảnh chung của bộ đội ta trong những năm đầu kháng chiến chống Pháp.

+ Tác giả đã xây dựng những câu thơ sóng đôi, đối ứng nhau trong từng cặp, từng câu. Đáng chú ý là người lính bao giờ cũng nhìn bạn, nói về bạn trước khi nói về mình, chữ “anh” bao giờ cũng xuất hiện trước chữ “tôi”, điều đó thể hiện sự yêu thương, trân trọng giữa những người lính với nhau.

– Sức mạnh của tình đồng đội đã giúp những người lính vượt qua những thử thách ấy. Họ quên mình để động viên nhau, truyền cho nhau hơi ấm. Đó là những nụ cười: “Miệng cười buốt giá”, là “Thương nhau tay nắm lấy bàn tay”. Họ đã quên đi sự giá lạnh của bản thân mà mỉm cười để sưởi ấm cho tâm hồn của những người đồng đội. Đó là những cái nắm tay biết nói của tình yêu thương để truyền cho nhau nghị lực và sức mạnh.

=> Câu thơ không chỉ nói lên tình cảm gắn bó sâu nặng của những người lính mà còn thể hiện sức mạnh của tình cảm ấy. Bài thơ “Đồng chí” không rục rờ chiến công mà rục rờ tình đồng đội âm nồng khiến họ có thể sống và làm nên bao chiến công hiển hách.

b. Biểu tượng đẹp, giàu chất thơ của tình đồng chí

– Câu thơ thứ nhất đã miêu tả rất chân thực hoàn cảnh chiến đấu khắc nghiệt của người lính:

“Đêm nay rừng hoang sương muối”

Không gian hùng vĩ, hoang vu "rừng hoang sương muối", thời gian gian khó mùa đông ở Việt Bắc sương muối phủ đầy trời. Trên cái nền thiên nhiên vừa hùng vĩ, vừa khắc nghiệt ấy, tình đồng chí được tôi luyện trong thử thách gian lao, trong nhiệm vụ sinh tử. Cũng chính ở cái nơi mà sự sống, cái chết chỉ kề nhau trong tích tắc ấy tình đồng chí càng trở nên thiêng liêng.

– Câu thơ thứ hai đã khắc họa tư thế chiến đấu của những người lính:

“Đứng cạnh bên nhau chờ giặc tới”

Họ tạo ra tư thế thành đồng vách sắt lính ở trong tư thế chủ động, mạnh mẽ “chờ giặc tới”. Hai câu thơ đối nhau rất cân chỉnh, đối lập giữa khung cảnh lạnh lẽo, buốt giá nơi rừng hoang và tình cảm âm nồng giữa những người lính.

– Hình ảnh “đầu súng trăng treo” kết thúc bài thơ là điểm nhấn của khổ 3 cũng là điểm sáng của toàn bài. Hình ảnh này vừa có ý nghĩa thực, vừa có ý nghĩa biểu tượng.

+ Nghĩa thực: như Chính Hữu từng tâm sự, trong đêm phục kích chờ giặc, ông chỉ có những người bạn chiến đấu, khẩu súng và vầng trăng, Trời về khuya, có lúc nhìn lên, trăng như treo đầu ngọn súng. Từ thực tế đó, ông đã viết nên hình ảnh “đầu súng mảnh trăng treo”, sau này cắt bớt chữ “mảnh” thành “đầu súng trăng treo”

+ Nghĩa biểu tượng: nhịp thơ 2/2 kết thúc bằng thanh bằng khiến ta liên tưởng 1 cái gì đó không bị buộc chặt mà bát ngát, vang xa. Súng là hình ảnh của chiến tranh khói lửa, trăng là hình ảnh của thiên nhiên trong mát, cuộc sống thanh bình. Sự hòa hợp của trăng và súng toát lên vẻ đẹp tâm hồn của người lính và tình đồng chí của họ, vừa nói lên ý nghĩa cao cả của cuộc chiến tranh yêu nước:

Người lính cầm súng là để bảo vệ cho độc lập, tự do của đất nước. Trăng và súng là gần và xa, là chiến sĩ và thi sĩ, là hiện thực và lãng mạn. Tất cả hòa quyện tạo nên vẻ đẹp của người lính, đời lính.

=> Chỉ với 3 câu thơ, biểu hiện đẹp nhất của tình đồng chí, đồng đội, của cuộc đời người chiến sĩ đã được kết lại.

3. Tổng kết

Loigiaihay.com